

Stichting BOLS
t.a.v. mevrouw H. Mertens, voorzitter
Postbus 9696
3506 GR UTRECHT

Per e-mail: info@stichtingbols.nl
CC: raadopleiding@demedischspecialist.nl

Onze referentie
AG/HKI/230517

Uw referentie

Datum
17 mei 2023

Onderwerp
Knelpunten herverdeling opleidingsplaatsen - rectificatie

Doorkiesnummer
(088) 13 44 122

Geachte bestuursleden van Stichting BOLS,

Op 1 mei jl. stuurden wij u onze brief met referentie AG/HKI/230430 en onderwerp 'knelpunten herverdeling opleidingsplaatsen'. Ondanks een zorgvuldige verwerking van alle input die wij van de juniorverenigingen hebben ontvangen, zijn helaas een aantal punten niet goed verwoord. Met deze brief willen wij deze punten alsnog op de juiste manier bij u onder de aandacht brengen. Onderstaand vindt u de tekst van onze eerdere brief met daarin aanpassingen voor de specialismen heelkunde, pathologie en geriatrie.

U heeft de wetenschappelijke verenigingen en de OOR's gevraagd knelpunten aan te leveren die zij verwachten naar aanleiding van de koerswijziging van VWS m.b.t. het verdelen van de opleidingsplaatsen voor aios. Namens de Jonge Specialist leveren wij ook graag de knelpunten aan die gezien worden vanuit het perspectief van de aios. Wij hebben deze punten opgehaald bij de juniorverenigingen en voor u op een rij gezet in deze brief.

Het belangrijkste knelpunt dat wij en de aios zien, is dat de kwaliteit van de opleiding bij de nieuwe verdeelsleutel niet gewaarborgd wordt. Dit uit zich in de volgende punten:

1. Exposure: door regionale verschillen in het aantal aios ontstaat er een verschil in exposure, waardoor aios niet kunnen voldoen aan verplichte stages, danwel de benodigde exposure, zoals wordt getoetst aan het landelijke opleidingsplan.

Hierbij zijn tal van concrete voorbeelden genoemd:

- Heelkunde:
 - I. Diensten zijn ingericht in een jongste-oudste assistent structuur. Alleen de oudste aios mag bepaalde diensten doen, waardoor bij de nieuwe verdeelsleutel de oudste aios meer diensten moet doen, wat ten koste gaat van benodigde OK-exposure.
 - II. In het opleidingsplan ligt vast dat 80% van de gemaakte uren moeten worden besteed aan niet-ANW-uren. Dit wordt als basis gezien voor de opleiding tot chirurg. Met de nieuwe verdeelsleutel zal dit percentage gezien punt I niet gehaald worden.

- III. Taken van een aios zijn bij de heekunde niet te vervangen door een anios. Dit geldt overigens voor meerdere specialismen. Verschuiving en vermindering van het aantal aios in desbetreffende regio's zal dus ernstige tekorten aldaar opleveren, met gevaar voor de kwaliteit van de opleiding zoals bovenstaand genoemd.
- Kindergeneeskunde Leiden:
 - I. Er is al sprake van een zeer krappe bedrijfsvoering, inclusief alle anios, bij het handhaven van het instroomadvies uit 2019. De nieuwe verdeelsleutel zal voor nog ernstigere tekorten zorgen.
 - II. In het opleidingsplan is afgesproken dat de aios 70% werkt in de niet-ANW-uren. Bij bovenstaand geschetst beeld is het niet meer haalbaar om aan het landelijke opleidingsplan te voldoen.
- Pathologie Leiden en Amsterdam:
 - I. In de opleiding tot patholoog is het opdoen van diagnostische vaardigheden middels microscopie van uiterst belang. Door al jarenlang bestaande vermindering van de instroom en het ontbreken van anios hebben aios andere taken toebedeeld gekregen (o.a. meer tijd op de uitsnijkamer, wat minder bijdraagt aan de kwaliteit van opleiding daar deze taak in de overige centra door anderen wordt verricht). Bij het voorgestelde verdeelplan zullen Leiden en Amsterdam nog minder aios krijgen en zal nog minder exposure ontstaan aan de benodigde diagnostische microscopische vaardigheden voor de opleiding tot patholoog, wat de kwaliteit van de opleiding tot medisch specialist schaadt.
 - II. De verminderde instroom leidt uiteindelijk tot een veel kleinere aios-groep waardoor er minder overdracht van kennis en ervaring onderling mogelijk is. Onderwijsactiviteiten organiseren wordt moeilijker door het kleine aantal aios wat uiteindelijk kan leiden tot minder onderwijsmomenten en een verminderde kwaliteit van de opleiding.
 - III. Het wordt problematisch om in de B-opleidingen van aios te kunnen blijven voorzien, wat kan leiden tot het beëindigen van de opleiding in een of meer perifere centra.
- Geriatrie:
 - I. Binnen de geriatrie wordt ten behoeve van het behoud van de kwaliteit van de opleiding en behoud van een veilig opleidingsklimaat gestreefd naar minimaal 2 aios per opleidingsinstelling. Bij de nieuwe verdeelsleutel wordt deze norm van 2 aios per opleidingsinstelling mogelijk niet meer gehaald. Daarmee komen de kwaliteit van de opleiding en de veiligheid van een aios binnen deze instellingen onder druk te staan.
- KNO Groningen / Rotterdam:
 - I. OK-exposure zal een knelpunt worden in de regio's waar minder perifere opleidingsziekenhuizen zijn, zoals in regio Groningen. Er zal een toename van aios aldaar zijn, maar minder ziekenhuizen waarover verdeeld kan worden ten opzichte van Rotterdam. Hierdoor zal exposuretijd op de operatiekamers van grotere hoeveelheden, laagcomplex zorg, ernstig aangedaan worden. Dit komt de kwaliteit van de opleiding niet ten goede.
- Dermatologie:
 - I. In Leiden, Amsterdam en Utrecht zullen er aios-tekorten ontstaan met als gevolg een toename van de werkdruk. Niet alle opleidingsonderdelen zullen bezet kunnen worden. In Rotterdam en Groningen ontstaat een overschot aan aios. Vooral in Groningen zal er niet

voldoende capaciteit zijn om al deze aios voldoende exposure te geven aan de verplichte stages. Aan de EPA's en de individuele opleidingsplannen kan dan niet meer worden voldaan.

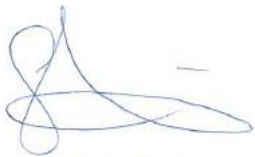
- a. Te weinig capaciteit: er zijn fysiek te weinig polikamers en ondersteuning aanwezig om zoveel aios exposure te kunnen bieden.
 - b. Huidige stages die worden aangeboden, ook verplicht per landelijk opleidingsplan, kunnen dan niet aan alle aios worden aangeboden (o.a.: ulcusstage, hidradenitis suppuritiva stage, zaalstage, allergologie, poliklinische verrichtingen, soa stage, vulvopoli, genodermatologie).
 - c. Te weinig supervisors om te voldoen aan de grotere hoeveelheid aios die supervisie behoeven.
2. Switchen: de nieuwe verdeelsleutel zal switchen tussen regio's in bepaalde differentiatiegebieden van specialismen, zoals de interne geneeskunde, aanjagen. Dit komt niet ten goede aan de continuïteit van de zorg en behoudt een aios en medisch specialist niet op de "plek waar de zorgvraag ook is".

Overige, algemene punten:

1. Opleiding is ons inziens niet het middel om de geschetste kwaal "zorgverleners daar clusteren waar de zorgvraag is gezien de grote regionale tekorten en surplus " op te lossen.
2. Het argument in de motie van Paulusma van 15 december jl. "overwegende dat waar de medisch specialisten zich vestigen, mede wordt bepaald door waar zij zijn opgeleid", wordt niet onderbouwd met cijfers. Wij beschikken wel over cijfers vanuit de Enquête Startende Medisch Specialisten 2023. Deze enquête is door 926 startende medisch specialisten ingevuld. En daaruit komt duidelijk naar voren dat 12% bereid is te verhuizen voor een tijdelijke aanstelling, 60% bereid is te verhuizen voor een vaste aanstelling, en 13% al is verhuisd. Er lijken dus geen aanwijzingen te zijn dat medisch specialisten in die zin gebonden zijn aan de regio waarin ze zijn opgeleid, danwel niet willen verhuizen.
3. Bestaande opleidingsinstellingen zullen hun opleiding verliezen door het tekort aan aios. Dat heeft gevolgen voor de OOR en STZ-kwaliteitsnormen. Nog niet erkende instellingen zullen een erkenningsaanvraag moeten doen. Hieraan zijn vanuit het CGS en de RGS zeer strenge eisen verbonden. Wij verwachten dat erkenningen niet rap gegeven worden. Er zal dus veel kapitaalvernietiging plaatsvinden m.b.b.t. opleidingsinstellingen.

Wij hopen met het benoemen van bovenstaande concrete knelpunten vanuit de aios bij te dragen aan de argumentatie waarom de nieuwe verdeelsleutel een risico vormt voor de kwaliteit van de opleiding tot medisch specialist. Tot slot willen we nogmaals benoemen dat het probleem wat de nieuwe verdeelsleutel zou moeten oplossen, voor aios niet duidelijk is.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van De Jonge Specialist,

Avin Ghedri
Bestuurslid DJS, portefeuillehouder Opleiding

Anne Koppelaar
Voorzitter DJS